

Täysistunto

Keskiviikko 9.9.2015 klo 14.04—14.15

Täysistunto alkoi klo 14.04. Täysistunto päättyi klo 14.15.

Puhetta johti puhemies Maria Lohela (14.04—14.15).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Ilmoituksia

2.1. Kertomukset

Eduskunnalle on annettu Valtiontalouden tarkastusviraston erilliskertomus eduskunnalle: Finanssipolitiikan valvonnan raportti 2015 (K 17/2015 vp).

3. Valtiontalouden tarkastusviraston pääjohtajan eronpyyntö

Vapautuspyyntö VAP 15/2015 vp

Ainoa käsittely

Maria Lohela: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Valtiontalouden tarkastusviraston pääjohtaja Tuomas Pöysti on pyytänyt eroa tehtävästään 1.10.2015 lukien. Puhemiesneuvosto puoltaa eronpyyntöä.

Keskustelua ei syntynyt.

Eduskunta hyväksyi eronpyynnön.

4. Eduskunnan tilintarkastajien tilintarkastuskertomus valtiontalouden tarkastusviraston tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja kirjanpidosta sekä hallinnosta vuodelta 2014

Kertomus K 11/2015 vp

Pöytäkirja PTK 30/2015 vp

Valiokunnan mietintö TrVM 1/2015 vp

Ainoa käsittely

Maria Lohela: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Käsittelyn pohjana on tarkastusvaliokunnan mietintö TrVM 1/2015 vp.

Keskustelu

14.06 Eero Heinäluoma sd (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esittelen seuraavassa tarkastusvaliokunnan puolesta kaksi mietintöä. Toinen koskee Valtion tarkastusviraston toimintaa, ja toinen sitten koskee Ulkopoliittista instituuttia.

Eduskunnan tilintarkastajat ovat viime keväänä antaneet näistä molemmista kertomuksen, ja näiden pohjalta voi todeta, että kummankaan, tutkimuslaitoksen tai viraston, toiminnassa ei ole mitään erityistä hälyttävää tai talouden numeroihin tai toimintaan liittyvää erityistä ongelmaa, joka olisi antanut tilintarkastajille tai tarkastusvaliokunnalle aiheen huomautukseen. Toimintakertomusten ja tilinpäätösten tiedot ovat keskenään yhdenmukaisia ja ristiriidattomia, ja tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot niin tuloksesta kuin taloudellisesta asemastakin.

Valiokunta on mietinnössä perinteiseen tapaan arvioinut myönnettyjä määrärahoja ja niiden käyttöä ja myös toiminnan kuluja ja niiden muutoksia. Erikseen on syytä sanoa, että tarkastusviraston kohdaltahan tällä menettelyllä on sekin merkitys, että viraston asema on korostunut voimakkaasti. Se on saanut paitsi suoraan valtion eri virastojen toiminnan tarkastamiseen liittyviä tehtäviä myös Euroopan unionin ja euroalueen kehityksen myötä erittäin tärkeitä talouteen liittyviä tehtäviä, joissa se muun muassa arvioi valtiontalouden rakenteellista alijäämää ja antaa siitä vahvan mielipiteensä.

Tarkastusvirasto on järjestetty eduskunnan yhteyteen, jotta sen riippumattomuus voidaan turvata, ja tältä kannalta katsoen eduskunnan tapa seurata viraston toimintaa tapahtuu tilintarkastajien kautta ja sitten tarkastusvaliokunnan kautta. Tässä mielessä tällä käsittelyllä ja eduskunnan arvioinnilla on tietysti aito merkitys, koska muuta virallista arviota tarkastusvirastosta ei tehdä.

Tässä valiokunnan mietinnössä on sitten erikseen Ulkopoliittisen instituutin osalta kiinnitetty huomiota siihen, että valtionhallinnon isot kehityshankkeet ovat näiden pienten toimijoiden, kuten Ulkopoliittisen instituutin, kohdalta osoittautuneet ongelmallisiksi. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus, joka tuottaa talous- ja henkilöstöpalvelut valtionhallinnon virastoille ja laitoksille ja rahastoille, on istunut aika huonosti tällaisten pienten yksiköiden kuin Ulkopoliittisen instituutin toimintaan.

Tarkastusvaliokunnalle on selvinnyt tilintarkastajien työn kautta ja myös suorassa kuulemisessa, että tässä taloushallinnon palvelun laadussa on huomattavia ongelmia, jotka nyt sitten tähän vuoteen tultaessa ovat asteittain kylläkin parantuneet. Ulkopoliittinen instituutti on tänä keväänä tehnyt päätöksen, että se ei liity mukaan tähän valtionhallinnon Kieku-hankeeseen, joka on valtion yhteinen talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmä. Eduskuntakinhan on tässä mukana, mutta samanlaisia ongelmia on ollut myös eduskunnan päässä. Syynä on, että käyttöönotto on ollut raskasta ja aika iso työmäärä on aiheutunut tästä ja korkeat käyttökustannukset, noin 60 000 euroa vuodessa.

Pöytäkirja PTK 30/2015 vp

Tarkastusvaliokunta on mietinnössään pitänyt tärkeänä sitä, että kun valtio ottaa näitä yhtenäisiä järjestelmiä käyttöön, siirtymävaiheisiin tulisi satsata, jotta ne eivät olisi niin rankkoja ja pulmallisia kuin ne ovat esimerkiksi Upin tapauksessa osoittautuneet olevan. Samaten olisi tarve arvioida sitä, onko ylipäänsä pienten yksiköiden kannalta tarve olla mukana esimerkiksi näissä valtion yhteisissä talous- ja henkilöstöhallinnon prosesseissa, jos riskinä on, että todellinen valtiolle tuleva kuluerä saattaa olla nouseva.

Tarkastusvaliokunnalla muilta osin ei ole suuria havaintoja eikä huomauttamisia, ja siten itse varsinainen mietintöehdotus on se, että eduskunnalla ei ole huomauttamista näiden kahden instituution toiminnan osalta. — Kiitoksia.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi valiokunnan ehdotuksen kannanotoksi kertomuksen K 11/2015 vp johdosta.

5. Eduskunnan tilintarkastajien tilintarkastuskertomus Ulkopoliittisen instituutin tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja kirjanpidosta sekä hallinnosta vuodelta 2014

Kertomus K 12/2015 vp

Valiokunnan mietintö TrVM 2/2015 vp

Ainoa käsittely

Puhemies Maria Lohela: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Käsittelyn pohjana on tarkastusvaliokunnan mietintö TrVM 2/2015 vp.

Keskustelua ei syntynyt.

Eduskunta hyväksyi valiokunnan ehdotuksen kannanotoksi kertomuksen K 12/2015 vp johdosta.

6. Eduskunnan tilintarkastajien tilintarkastuskertomus eduskunnan tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja kirjanpidosta sekä hallinnosta vuodelta 2014

Kertomus K 10/2015 vp

Valiokunnan mietintö TrVM 3/2015 vp

Ainoa käsittely

Maria Lohela: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Käsittelyn pohjana on tarkastusvaliokunnan mietintö TrVM 3/2015 vp.

Keskustelu

14.11 **Olavi Ala-Nissilä kesk** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tarkastusvaliokunta on käsitellyt eduskunnan tilintarkastuskertomuksen vuodelta 2014. Viime

Pöytäkirja PTK 30/2015 vp

vuonnahan määrärahoja oli kaiken kaikkiaan eduskunnalle myönnetty 138 miljoonaa ja näistä käytettiin 128,9 miljoonaa. Myös eduskunnan peruskorjaukseen oli käytettävissä 31 miljoonaa, mistä käytettiin 28 miljoonaa. Varsinaiset toimintamenot olivat viime vuonna 86 miljoonaa.

Eduskunnan tarkastusvaliokunta on lausunnossaan kiinnittänyt eräisiin asioihin huomiota. Se on pitänyt tärkeänä, että eduskunta jatkaa tiukan taloudenpidon linjaa. Jatkossakin tulee kiinnittää huomiota työtapojen kehittämiseen ja organisaatiouudistusten mahdollisuuksiin. Valiokunta on niin ikään pitänyt myös tärkeänä, että eduskunnan peruskorjauksen kustannukset pysyvät hallinnassa ja korjaus pysyy aikataulussa. Arviot peruskorjauksen kustannuksista ovat hankkeen laajentuessa kasvaneet merkittävästi.

Valiokunta kiinnittää huomiota myös kansanedustajien avustajajärjestelmän toimivuuteen. On ollut eräitä yksittäisiä ristiriitoja, jotka ovat yksittäistapauksissa johtaneet oikeusprosessiinkin. Niin sanotun ryhmäkanslian mallin käyttöönoton osalta toistaiseksi malliin on siirtynyt yksi kolmasosa kansanedustajista. Malliin liittyminen on ollut vapaaehtoista. Valiokunta pitää perusteltuna, että avustajajärjestelmän toimivuuteen tehdään siihen liittyvien riskien arviointi.

Eduskunta siirtyi vuoden 2015 alusta Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen Palkeiden asiakkaaksi. Valiokunta on huolestunut kuulemisessa esitetyistä laskelmista, joiden mukaan Palkeiden asiakkaana eduskunnan menot talous- ja henkilöstöhallinnon tehtävien hoidossa tulevat olemaan suuremmat kuin sen toteuttaminen itse ja — edelleen — joiden mukaan asiakkuudesta ei lähitulevaisuudessakaan tulisi syntymään eduskunnalle säästöjä, mikä olisi ollut tärkeä tavoite. Valiokunta tulee seuraamaan Palkeet-asiakkuuden vaikutuksia muun muassa säästöjen syntymisen ja palvelujen laadun kehittämisen osalta.

Arvoisa puhemies! Kaiken kaikkiaan valiokunta toteaa lopuksi, että eduskunnan tilintarkastajien lausunnon mukaan tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot eduskunnan toiminnan tuloksesta ja toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

14.14 Sanna Lauslahti kok: Arvoisa puhemies! On erinomainen asia, että eduskunnan tilintarkastajat ovat ottaneet katsottavakseen myöskin Palkeisiin, meidän Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskukseen, siirtymisen. Siltä osin on varmasti myös syytä seurata sitä, kuinka paljon syntyy välillisesti hallinnollisia tehtäviä meidän henkilökunnalle, laskea Palkeiden kustannukset ja siihen myöskin välilliset kustannukset. Usein nimittäin näissä tilanteissa syntyy sellainen ongelma, että sieltä siirtyy kustannuksia, mutta sitten monesti tehtäviä jääkin tehtäväksi sinne originaaliyksikköön, tai joissain tapauksissa tehtävät saattavat jopa lisääntyä välillisesti meidän virkamiesten arkipäivän sisällä. Toivon, että tätä tullaan seuraamaan tarkasti seuraavan vuoden aikana.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi valiokunnan ehdotuksen kannanotoksi kertomuksen K 10/2015 vp johdosta.

Pöytäkirja PTK 30/2015 vp

7. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on torstaina 10.9.2015 klo 16.00. Täysistunto lopetettiin klo 14.15.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Seppo Tiitinen